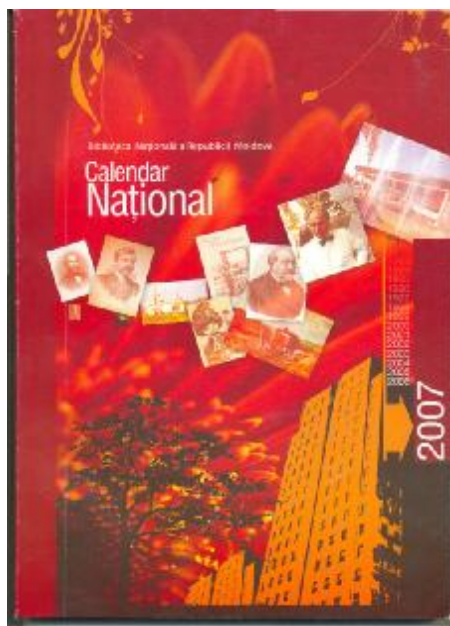

Calendarul Național - 2007

Cum bine se știe, în toate timpurile cel mai frumos cadou a fost cartea. În 2000, am beneficiat de o vizită de documentare în Statele Unite ale Americii. La Biblioteca Congresului, în Centrul Cărții, delegația noastră a dăruit directorului John Y. Cole *Calendarul Național 2000*. Publicația devenea, astfel, cartea de vizită a Bibliotecii Naționale, imaginea culturală și științifică a Republicii Moldova, carte de referință care ne reprezintă în lume. Primul număr cu titlu de Calendar Național, apărut în Anul Eminescu, a fost consacrat, cu precădere, Poetului Național.

Ideea editării unui astfel de calendar care ar servi, în primul rând, bibliotecarilor, vine de la Alexe Rău, bibliotecarul, scriitorul și filosof în biblioteconomie, directorul general al Bibliotecii Naționale, care afirmă: "Școala educației naționale s-a ținut întotdeauna pe cuvântul spus și scris, pe anumite cărți de învățătură, la acestea alăturându-se, de prin secolul

al XIX-lea, calendarele pentru poporul român, tipărituri care aveau un rol multiplu: de informare, de culturalizare și civilizație, de mobilizare, orientare și solidarizare".

Calendarul bibliotecarului a început să fie editat de Biblioteca Națională încă în anul 1993 și era destinat, din start, unui anumit mediu profesional. Cu timpul, acesta a depășit limitele preconizate și a devenit o sursă de referință căutată de jurnaliști, pedagogi, funcționari publici etc.

Primele *Calendare Naționale* erau tipărite la editura *Litera*, apoi au început să apară într-un nou format la imprimeria Bibliotecii Naționale. De la an la an, *Calendarul* ... devine tot mai bogat ca tematică, mai academic prin stilul și structura discursurilor. Și-a îmbunătățit vizibil și condiția grafică. Din colegiul de redacție fac parte dr Iurie Colesnic, academicianul Andrei Eșanu, scriitorul Gheorghe Madan, profesorul dr Ion Madan, dr habilitat Aurel Marinciuc, bibliotecarele Valeria Matvei, Elena Sanduță, acad. Petru Soltan (președinte). De mai mulți ani, *Calendarul* îi are printre autorii constanți pe Valeria Matvei, Ion Madan, Vlad Pohilă (redactorul publicației), Maria Șveț, Elena Perju. Coperta și prezentarea grafică sînt în grija unui tânăr specialist – Dragoș Popa – Miu, care a modificat radical ținuta și prezentarea artistică a *Calendarului*...

Devenind o publicație pe paginile căreia mulți ar dori să-și vadă numele, să comenteze diverse evenimente și fenomene, uneori în contrasens cu strategiile și ideologia *Calendarului*..., colegiul de redacție a publicat în 2005 *Criteriile de selectare a numelor de personalități pentru Calendarul Național*. Vom menționa doar câteva: 1. *Calendarul Național* este o publicație depolitizată și nepărtinitoare. 2. *Calendarul* are un caracter enciclopedic,

cuprinzând nume de referință din toate domeniile. 3. Pivotalul Calendarului îl formează nume de personalități din (sau legate de) teritoriul R. Moldova. 4. Calendarul include nume de referință din cultură și civilizația universală cu o selecție mai largă a numelor din culturile și civilizațiile vecine, istoria și prezentul cărora se interferează cu istoria și prezentul R. Moldova. 5. Criteriul de selectare a numelor este cel valoric. Se includ numele personalităților cu o contribuție deosebită la dezvoltarea unui sau altui domeniu, la mișcarea de idei, la progresul culturii și civilizației. Aceste contribuții trebuie să fie certificate de: operă, activitate, titluri științifice și onorifice, distincții, premii, includerea numelui în dicționare, enciclopedii, manuale, lucrări despre personalitate. Nu se includ numele persoanelor care au comis crime grave împotriva umanității sau au fost oblicite de furt intelectual, și nu se scriu articole despre persoanele ce au comis infamii la adresa Moldovei.

Fiecare număr al Calendarului ... se deschide, cum e firesc, cu un editorial, semnat de Alexe Rău, de fapt, o sinteză a structurii și problematicei publicației din anul respectiv. De exemplu, în anul 2000 – Pe noi nouă redă-ne; 2001 – Spre un al treilea Testament; 2005- Pledoarie pentru Lumen Naturale; 2006 - Valorile bibliofile și condiția noastră de neam.

Editorialul din 2007 este consacrat celui mai important eveniment pentru cultura din R. Moldova - Biblioteca Națională la 175 de ani. Colegele noastre, Nina Negru și Svetlana Barbei, s-au străduit să realizeze o retrospectivă a istoriei acestei valoroase instituții științifice și culturale din Republica Moldova, să ne prezinte o panoramă a activității curente a Bibliotecii Naționale, membru plenipotențiar a Fundației Conferința Bibliotecilor Naționale Europene (CENL). "Biblioteca Națională, afirmă autoarele, este principala bibliotecă a statului responsabilă de conservarea, valorificarea și salvagardarea moștenirii culturale scrise și numerice". Colecția Bibliotecii Naționale este cea mai mare din R. Moldova – 2,5

milioane de documente în 30 de limbi, adunate de la apariția tiparului până în zilele noastre. Este impresionantă colecția de cartea rară, circa 21 mii de unități, inclusiv manuscrise și incunabule. Fiind deținătoarea ediției a doua a *Cazaniei lui Varlaam* (prima editată în anul 1643, a doua – în anul 1792), Biblioteca Națională a numerizat-o, înregistrând-o pe un DVD și a oferit-o celor mai mari biblioteci din R. Moldova. *Cazania* (în versiune numerizată) este expusă pe situl Bibliotecii www.bnrm.moldova.md și poate fi accesată de orice cititor.

Biblioteca Națională este generatoarea mai multor idei și proiecte naționale: Sistemul Informațional Integrat al Bibliotecilor din Moldova (SIBIMOL), Memoria Moldovei, Cartea Moldovei.

În anul 2002, Bibliotecii Naționale i s-a conferit distincția internațională *Clasa europeană a calității la nominațiile Instituția sec. XXI*, iar directorului general, Alexe Rău, - *Conducătorul sec. XXI* (în cadrul proiectului UE – XXI).

Din următorul compartiment: *Decenii, Ani, Aniversări, Luni, Săptămâni, sărbători tradiționale, naționale, zile internaționale mondiale), comemorative și profesionale 2007*, aflăm că anul 2007 a fost declarat *Anul Eugen Doga* – în Republica Moldova; 2007 a fost desemnat Anul orașelor Sibiu și Luxemburg, numite capitale Europene ale Culturii, iar Bogota (Columbia), a fost aleasă drept Capitală Mondială a Cărții. Patru pagini pline de diferite date, consemnate, unele anuale, altele specifice doar pentru anul 2007, date, care au fost adunate și sistematizate cu grijă de autorii *Calendarului*.

Numele de personalități și evenimente marcate într-o lună, sînt precedate de o filă a Calendarului, care identifică luna și portretul personalității proeminente sau imaginea instituției sărbătorite: ianuarie - Mihai Eminescu; februarie – Thomas A. Edison; martie – Eugen Doga; aprilie – Dumitru Cara-Ciobanu. Mai departe, am încercat din cele-

lălală capăt să înțeleg gândul autorilor *Calendarului*. și m-am oprit, la fel, la nume remarcabile din luna decembrie – Gustave Eiffel, de la nașterea căruia se vor împlini 175 de ani; în noiembrie – Benedict Spinoza, unul din întemeietorii filozofiei moderne (375 de ani de la naștere); în octombrie – Pierre Larousse, pedagog, editor, filolog și lexicograf francez (180 de ani de la naștere). Astăzi nu știm dacă este vre-o bibliotecă care să nu dețină în colecțiile sale valoroasele dicționare Larousse. În luna septembrie curent, îl vom sărbători pe Mihail Kogălniceanu, o personalitate marcantă și multilaterală a culturii românești, istoric, scriitor, publicist și om politic.

Evenimentul principal al lunii august este aniversarea Bibliotecii Naționale. Academicianul Petru Soltan a făcut o cercetare foarte amănunțită a celor mai semnificative momente din evoluția Bibliotecii Publice Guberniale din Chișinău, întemeiată în anul 1832, a cărei succesoare este BNM. Domnia sa enumeră toți directorii Bibliotecii (22), indicând anii de activitate în această funcție. Cele mai mari contribuții la constituirea, consolidarea și prosperarea Bibliotecii le-au avut Venedict Beller (a fost director din 1857 pînă în 1871); Daria Harjevschi (1884 - 1924); Petru Ganenco (1965 - 1983) (profesorul universitar al subsemnatei), și Alexe Rău, director din anul 1992, căruia îi dorim cu tot respectul cel puțin

încă 40 de ani în funcția care necesită atîtea investiții intelectuale și fizice...

În cadrul fiecărei luni, materialele sînt grupate în ordine cronologică, precedate de fotografii. Urmează apoi un succint articol cu caracter enciclopedic și, neapărat, bibliografia ori trimitere la *Calendarul*...din anii precedenți, în care au fost publicate texte mai ample. Apropo, pentru bibliotecari acest lucru este și un mijloc de verificare a conținutului colecțiilor deținute.

Compartimentul *Alte aniversări* cuprinde referințe care nu au putut fi integrate pe anumite luni, distanța *cronologică fiind foarte profundă - secolele XV, XVI...*

Indexul alfabetic al datelor memorabile documentate este un instrument util de căutare și regăsire a informațiilor. La *Sumar*, structurat pe luni, sînt trecute în ordinea strictă a prezentei toate numele de personalități, instituții, publicații, aniversări.

Sincere felicitări colegilor de la Biblioteca Națională pentru acest serial - carte de referință, sursă de inspirație și formare pentru bibliotecari, profesori, ziariști, elevi și studenți, pentru toți cei care manifestă interes pentru cultura națională și universală.

Elena HARCONIȚA

Bibliografie:

1. *Calendar Național, 2007* / Bibl.Naț.a Rep.Moldova; aut.Valeria Matvei, Maria Șveț, Elena Perju,...; col.red.: Iurie Colesnic,..., Ch: BNRN, 2007. 368 p.
2. Criterii de selectare a numelor de personalități pentru *Calendarul Național*. În: *Calendar Național, 2005*, Chișinău: BNRN, 2004, p.403.
3. Negru, N., Barbei, S.. *Biblioteca Națională la 175 de ani*. În: *Calendar Național, 2007*, Ch.: BNRN, 2007, p.3-4.
4. Rău, A.. *Pe noi nouă redă-ne*. În: *Calendar Național, 2000: Anul Eminescu*, Chișinău: Litera, 1999, p. 3-4.
5. Soltan, Petru. *Biblioteca Publică Gubernială din Chișinău și succesoarea funcțională a sa, Biblioteca Națională a Republicii Moldova*. În: *Calendar Național, 2007*, Ch.: BNRN, 2007, p. 249 – 252.